

פ' בראשית תש"ע

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. איתא ¹²³⁴⁵⁶⁷כזוה"ק (ויקרא יא:): עשרה מאמרות במעשה ברהשית ועשרה מאמרות במתן תורה, היינו כשהאדם ירצה לבכור את אחדות ה' יכיר מהראשית, שיתן לבו על כל מעשים הנעשים בצוה, וממה שנתהוה בליטה ינטשה ראשית מזה יכיר את הסי"ת, כמו בכתיב (דברים כו) ולקחת מראשית כל פרי האדמה, וכיינו מזה שהאדם יודע שכדנא דהרעח חד הוא יבשיירד להוך בדכו ירואה חלונה שביכרה מספלא והומר מהיבן צה שקדמה פרי זה להתנשל, מכיר מזה במה' כל משפטו, ומביאם למקום המקדש ומזכיר חכדי המקום שישראל עליה במחשבה והם ראשית הביאהו, וכן מלינו בסנהדרין (קבו) מהיבא בעית למישרא המוטיא, אמר ליה לא ידענא כו', ה"ל מהיבא דקרים ביבולא (וברשי"י ז"ל ל"א מהיבא דקדים ביש לא), ה"ל מ'אחר דהכימתו כולי האי מ"ט קא פלמיתו לעכויס וכו', ולכאורה מה הוא החכמה בזה, וגם למה לריך לצרך המוטיא על מקום דקדים ביבולא, אכן כאשר האדם עוסק במעשה הככר ונותן כל הככר בצוה אל התורה, ואח"כ רואה שיש נלחם ראשית ששם נאפה מקידם, וזה חינו ביד האדם באיזה מקום יתחיל להתנשל, יכיר מזה הכרה מפורשת שהשי"ת צרא הכל, וזה היה חכמהו של מנשה. מלך יהודה לצרך על הרהשית להשי"ת במשם נתראה הגהגת השי"ת, ולכן מאמר בראשית הוא נגד חוכי ה' א.ה.יך, וזה דאיתא (במדרש רבה בראשית פ"א ס"ד) בזכות משה שנאמר (דברים לג) וירא ראשית לו ר' הוגא בשם ר' מתנה אמר בזכות ג' דברים נצרא העולם, בזכות חלה ובזכות מעשרה ובזכות בכורים, ומה טעם בראשית צרא אלהים, ואין ראשית אלא חלה כו' מעשרות כו' בכורים כו' היינו שכל ראשית ההשפעה יכול האדם להכיר שצוה נמלא מוטיא פי ה' במחיה את האדם (וכמו שנתבאר בח"א פ' תרומה על פסוק ויקחו לי תרומה):

ב ליינר, מרדכי יוסף בן יעקב עמוד מס 7 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

ויקחו לי תרומה, הוא ע"פ מה שפרשנו בפסו' אורח חיים למעלה למשכיל, היינו שזה העיקר והראשית בכל דבר ליתן על לבו שאורח חיים למעלה היינו הש"י שהוא נותן חיים ורכוש לכל אדם הוא למעלה כמו דבר המונח למעלה, וזה ג"כ ויקחו לי תרומה היינו שישאל יקחו אותו ית' מרומם וראשית בכל דבר, וזה דאיתא בגמ' דסנהדרין מהיכן בעי למשרי המוציא מהיכן דקדים בישולו הענין הוא כמו דאיתא במס' ברכות כתיב לה' הארץ ומלואה כו', וכתוב והארץ נתן לבני אדם כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, כי ענין ברכה מורה שמכיר שיש לו אדון ומאתו בא לו ההשפעה, ואם אתה מכיר זאת אז תוכל לומר ברוך אתה לנוכח הש"י, וע"ז נאמר והארץ נתן לבני אדם, וזה ג"כ השאלה מהיכן בעי למשרי המוציא, היינו היכן הוא ההכרה בזה הככר שהש"י הוא הנותן ותוכל לומר עליו ברוך אתה, מהיכן דקדים בישולי' היינו כי כל מעשה הככר האדם עושה בידיו הלישה והעריכה והיסק התנור ונותן כל הככר בשוה אל התנור וזה המקום שקדם להתבשל זה אינו מכח האדם, ומתחיל ליתן אל לבו מפני מה זה המקום דווקא קדים להתבשל אין זה רק רצון הש"י, ע"כ שייך מזה המקום דווקא לברך המוציא:

שישראל מחזירו להשי"ת פנים צפנים והכרה היותר גדולה יש לו לאדם צהראשית ששם מכיר מפורש שכל כח הצמיחה הוא מן השי"ת ולזה ליוותה התורה ולקחת מראשית כל פרי האדמה כי במקום שאדם מכיר שהניח לו השי"ת מקום להכיר כי ממך הכל שם לריך האדם להחזירו להשי"ת. וכעין דאיתא צ"ש"ם (סנהדרין קצ.). מהיכן צעי למישראל המוליא מהיכא דקדים צישולא והוא כי במקום דקדים צישולא שם יש הכרה מפורשת כי ממך הכל ואינו מעצודת האדם כי מאחר שהאדם לש את העיסה בכל המקומות צשור והסיוק את התנור צשור מהיכן נמלא מקום אחד דקדים צישולא יותר מחזירו מזה מוכח שהכל הוא מן השי"ת ולזה צעי למישראל המוליא שם כי מאחר שיש לו שם הכרה כזאת לריך להחזירו להשי"ת וזה מורה הצרכה וכמו כאן צמלות צכורים הדין היא כמו שאיתא (צכורים פרק ג) הרי שירד לתוך שדכו וראה תאינה שצכרה כורך עלויה גמי וכו' והיינו שיש לו הכרה מפורשת שהשי"ת הניח לו מקום אחד להכיר שכל כח הצמיחה הוא מהשי"ת מאחר שעבד את האדמה בכל המקומות צשור ומהיכן נמלא זה שצכר תחילה מזה מוכח שהכל הוא מן השי"ת לזה ליוותה התורה להחזיר תיכף להשי"ת וממילא יאיר לו השי"ת שישראל יש לו קנין צשורש הטובה מאחר שמחזיר כל כמו להשי"ת כי צאמת צהראשית אז הוא כדכתיב (ישעיה כח) צכרה צערס קין אשר יראה הרואה אותה צעודה צכפו יצלענה ועכ"ז תיכף מחזירו להשי"ת ממילא יש לו קנין צשורש הטובה וכשיש לו קנין צשורש יש לו קנין גם צהענפים והשי"ת ינחילו כל הטובות:

והיה כי תבוא אל הארץ אשר ד' אלהיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו'.

כתיב (צדצרי הימים א כע) כי ממך הכל ומידך נתנו לך. הענין של מלות צכורים הוא כמו שצויר צזה צכוד צזמו"ר זללה"ה כי צהראשית שם מכיר האדם מפורש שכל כח הצמיחה הוא רק מהשי"ת ואינו מעצודתו כי מאחר שצהראשית אין

תפארת יוסף ליינר, מרדכי יוסף אלעזר בן גרשון חנוך עמוד מס 120הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

הטובה עדיין צתפיסתו ומאחר שאין עדיין צתפיסתו ממילא יכול צניקל להכיר שהכל הוא מן השי"ת וממך הכל וכמו שאדם רואה שחורש וזרע זארץ מלמית פירות ומ"מ רואה שזאת הפרי צא ליד ישראל שישראל מקבל ממנו כל הסייעות לעצודת השי"ת ופרי אחד צא ליד עכו"ם שהולך צכה הזה לעשות הכיפך ממש מזה מוכח שצשורש הפרי הזאת הניח השי"ת הכח הזה שיראה להתכלל צישראל מאחר

תפארת יוסף ליינר, מרדכי יוסף אלעזר בן גרשון חנוך עמוד מס 120הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

תפארת יוסף ליינר, מרדכי יוסף אלעזר בן גרשון חנוך עמוד מס 121הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה